

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. liepos 11 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės (pranešėja) ir Agnės Tikniūtės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovo D. S. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 27 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo D. S. ieškinį atsakovui D. K. dėl nuosavybės teisių pripažinimo, daikto išreikalavimo iš svetimo neteisėto valdymo, neturtinės ir turtinės žalos atlyginimo priteisimo, tretieji asmenys, nepareišiantys savarankiškų reikalavimų, J. K. ir S. B. (S. B.).

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių nuosavybės teisės pripažinimą ir daikto išreikalavimą iš svetimo neteisėto valdymo, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas kreipėsi į teismą, prašydamas pripažinti jį automobilio „Ford Windstar“, valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*, savininku, išreikalauti iš atsakovo šį automobilį, kurio vertė atlikus remontą ir pagerinus jo būklę yra 2900,91 Eur, ir įpareigoti atsakovą per 3 dienas nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos automobilį grąžinti ieškovui tokios būklės, kokios jis buvo iki pradėjimo neteisėtai valdyti, atvežant automobilį į tą pačią vietą *(duomenys neskelbtini)*, šalims suderinus daikto perėmimo laiką. Taip pat ieškovas prašo priteisti iš atsakovo 500 Eur neturtinės ir 2490,91 Eur turtinės žalos, atsiradusios dėl automobilio užvaldymo nuo 2019 m. rugpjūčio 7 d. ir negrąžinimo, ir patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Kauno apylinkės teismas 2022 m. balandžio 15 d. sprendimu civilinės bylos dalį dėl ieškinio reikalavimo pripažinti ieškovą automobilio „Ford Windstar“ savininku nutraukė, kitą ieškinio dalį atmetė, taip pat paskirstė šalių patirtas bylinėjimosi išlaidas.
7. Teismas nustatė, kad 2016 m. kovo 13 d. transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartimi ieškovas įgijo nuosavybės teises į automobilį „Ford Windstar“ iš automobilio pardavėjo trečiojo asmens S. B., kuris 2016 m. vasario 10 d. transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartimi minėtą automobilį buvo įgijęs iš atsakovo. Teismas pažymėjo, kad byloje nėra pateikta įrodymų, patvirtinančių, jog nurodyta transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartis būtų buvusi pripažinta negaliojančia ar niekine.
8. Atsižvelgdamas į ieškinio reikalavimus teismas padarė išvadą, kad prašydamas pripažinti jį ginčo automobilio savininku ieškovas iš esmės prašo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą. Kadangi ieškovas turi dokumentą, patvirtinantį jo nuosavybės teisę į ginčo automobilį, teismas nusprendė, kad ieškovas nepagrįstai reikalauja jam nuosavybės teisę į automobilį pripažinti teismo sprendimo pagrindu, todėl šią civilinės bylos dalį nutraukė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 293 straipsnio 1 punkto pagrindu kaip nenagrinėtiną teisme civilinio proceso tvarka.
9. Pasisakydamas dėl ieškinio reikalavimo išreikalauti ginčo automobilį iš atsakovo, teismas nurodė, kad byloje esantys įrodymai patvirtina, jog ieškovas turėjo nuosavybės (valdymo) teisę į ginčo automobilį ieškinio pareiškimo momentu, taip pat ieškovo ir atsakovo nesiejo ir nesieja prievoliniai santykiai. Teismas nustatė, kad ieškovas 2020 m. liepos 16 d. pretenzija pareikalavo grąžinti jam nuosavybės teise priklausančią automobilį ne iš atsakovo, o iš trečiojo asmens J. K. Iš byloje esančio telefoninio pokalbio garso įrašo teismas nustatė, kad ieškovas jam nuosavybės teise priklausančio automobilio grąžinimo klausimus sprendė ne su atsakovu, bet su trečiuoju asmeniu J. K. Teismas pažymėjo, kad minėtame garso įrašė trečiasis asmuo nurodė, jog jis pagal Vilniaus savivaldybės administracijos nurodymą paėmė automobilį iš tos vietos, kurioje automobilis buvo paliktas. Teismas nurodė, kad aplinkybė, jog šiuo metu ginčo automobilį valdo ne atsakovas, o trečiasis asmuo J. K., patvirtina ikiteisminių tyrimų Nr. 01-I-33693-19, Nr. M-1-01-56682-16 bei Nr. M-1-01-12708-20 medžiaga, taip pat tai, kad transporto priemonių registro duomenų sistemoje kaip faktinis automobilio naudotojas (valdytojas) paimant šį automobilį iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nurodytos vietos buvo nurodytas trečiasis asmuo. Anot teismo, šią aplinkybę patvirtina ir transporto priemonės registracijos

liudijimas Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame atsakovas nurodytas kaip transporto priemonės savininkas, tačiau transporto priemonės naudotoju neterminuotam laikotarpiui nurodytas trečiasis asmuo J. K.

10. Atsžvelgdamas į nustatytas aplinkybes teismas padarė išvadą, kad ieškovas neįrodė aplinkybės, jog šiuo metu ieškovui nuosavybės teise priklausančią automobilį neteisėtai valdo atsakovas. Teismas nurodė, kad byloje pateikti šalių rašytiniai įrodymai patvirtina priešingą aplinkybę – tai, jog šiuo metu atsakovas automobilio nevaldo, jis yra išvykęs į užsienį, o automobilis yra valdomas trečiojo asmens J. K. Todėl teismas konstatavo, kad ieškovas neįrodė atsakovui pareikšto reikalavimo dėl automobilio išreikalavimo iš atsakovo svetimo neteisėto valdymo.
11. Pasisakydamas dėl civilinės atsakomybės atsakovui taikymo teismas pažymėjo, kad automobilio nuosavybės teisę transporto priemonių registre buvo registruota atsakovo vardu, taip pat atsakovas gavo Vilniaus miesto savivaldybės nurodymą patraukti viešoje aikštelėje stovintį apleistą automobilį. Teismo vertinimu, ieškovas nedėjo pastangų išviešinti savo nuosavybės teisę į automobilį ir neinformavo atsakovo apie savo ir trečiojo asmens S. B. sudarytą automobilio pirkimo–pardavimo sutartį. Todėl teismas padarė išvadą, kad atsakovas, kaip viešame registre nurodytas automobilio savininkas, vykdydamas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nurodymą patraukti apleistą automobilį iš stovėjimo aikštelės, neatliko neteisėtų veiksmų ieškovo atžvilgiu, priešingai – vykdė teisėtą savivaldybės administracijos nurodymą patraukti nenaudojamą automobilį. Kadangi teismas nustatė, kad atsakovas nevaldo ginčo automobilio, o jį valdo trečiasis asmuo J. K., teismas konstatavo, jog ieškovas neįrodė neteisėtų atsakovo veiksmų negrąžinant automobilio, kurių pagrindu atsakovui kiltų civilinė atsakomybė atlyginti žalą ieškovui.
12. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. spalio 27 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą, priteisė atsakovui iš ieškovo 600 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
13. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovo nuosavybės teisę į automobilį patvirtina 2016 m. kovo 13 d. pirkimo–pardavimo sutartis, todėl ieškinio reikalavimas pripažinti jam pastarąją teisę pagal teismo sprendimą yra perteklinis, tokio reikalavimo patenkinimas nesukurtų ieškovui teisių pasekmių.
14. Kolegija konstatavo, kad įstatymas nenustato privalomos motorinių transporto priemonių pirkimo–pardavimo sutarties teisinės registracijos. Transporto priemonės savininkai pasikeičia jų tarpusavio sudarytos sutarties, bet ne registracijos pagrindu, todėl, kolegijos vertinimu, automobilio pirkimo–pardavimo sutartis yra nuosavybės teisės įgijimo pagrindas, o automobilio perdavimas šios sutarties pagrindu yra jo įgijimo nuosavybės momentas. Kolegija pažymėjo, kad ieškovas nepareikšė reikalavimo dėl įpareigojimo VĮ „Regitra“ užregistruoti ginčo automobilį ieškovo vardu nesant atsakovo sutikimo ir tokio savo teisės pažeidimo neįrodė, nors pirmosios instancijos teismas 2022 m. sausio 13 d. teismo posėdyje įpareigojo ieškovą pateikti įrodymus, kad jis kreipėsi į VĮ „Regitra“ ir ši institucija atsisakė ieškovo vardu įregistruoti automobilį. Todėl teisėjų kolegija nusprendė, kad ieškinio reikalavimas dėl nuosavybės teisės į ginčo automobilį pripažinimo teisme civilinio proceso tvarka nenagrinėtinas.
15. Kolegija pagrįsta pripažino pirmosios instancijos teismo išvadą dėl visų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.95 straipsnyje įtvirtintų vindikacinio ieškinio sąlygų nebuvimo. Teisėjų kolegija nurodė, kad, automobilį pastačius saugoti trečiojo asmens kieme, trečiasis asmuo tapo ne tik jo valdytoju *de jure* (teisiskai) (VĮ „Regitra“ išviešinta, kad trečiasis asmuo yra šios transporto priemonės naudotojas), bet ir faktiniu valdytoju (byloje nėra ginčo, kad atsakovas išvyko gyventi į užsienį). Teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nėra trečiojo asmens J. K. patvirtinimo, jog jis sutinka automobilį grąžinti tik leidus atsakovui, priešingai – atsakydamas į ieškovo pasiūlymus grąžinti automobilį J. K. nurodė, jog, ieškovui įrodžius nuosavybės teisę į šį daiktą, automobilį jam grąžinti sutinka. Kolegija pažymėjo, kad tai trečiasis asmuo patvirtino ir atsiliepime į ieškovo apeliacinį skundą, teigdamas, jog apie galimybę pasiimti automobilį ieškovui ir jo atstovui pranešė trimis būdais (paštu, elektroniniu pranešimu ir SMS žinute), tačiau atsakymų iš jų negavo. Jei ir būtų galima laikyti, kad tokių pranešimų ieškovas negavo, ginčo dėl automobilio grąžinimo nebuvimą kolegija konstatavo priimama nutartimi, todėl laikė, jog trečiasis asmuo nepažeidžia ieškovo, kaip automobilio savininko, nuosavybės teisių. Kolegijos vertinimu, trečiasis asmuo tik prašo jį informuoti, kada ieškovas ketina atvykti paimti trečiojo asmens saugomą automobilį.
16. Teisėjų kolegija taip pat nesutiko su ieškovu, kad, atsakovui automobilį pargabenus į tėvo kiemą, ieškovo nurodytos neigiamos pasekmės ir patirta žala atsirado dėl to, jog atsakovas dėl nenustatytų priežasčių neišregistravo trečiajam asmeniui parduotos transporto priemonės. Kolegija atkreipė dėmesį, kad šį VĮ „Regitra“ pateiktos informacijos matyti, jog, automobilį parduodant trečiajam asmeniui, jį perregistruoti būtų buvę galima tik kartu atliekant jo techninę apžiūrą. Teisėjų kolegijos vertinimu, kadangi atsakovas automobilį nuo 2016 m. vasario 10 d. buvo perdavęs trečiajam asmeniui S. B., vienvaldiškai techniškai netvarkingo automobilio nuosavybės išregistruoti negalėjo. O automobilį į tėvo kiemą atsakovui teko pargabinti ne dėl to, kad Kelių transporto priemonių registre jis buvo registruotas kaip šio daikto savininkas, – visos ieškovo nurodomos pasekmės atsirado dėl paties ieškovo elgesio neatitikties teisei, t. y. nuo 2019 m. birželio 5 d. neeksploatuojamą automobilį be priežiūros palikus viešoje bendro naudojimo aikštelėje. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyrius 2019 m. liepos 15 d. kaip automobilio savininkui įregistruotam atsakovui pranešė, jog dėl to gresia administracinė atsakomybė. Todėl teisėjų kolegija nenustatė neteisėto atsakovo veikimo (neveikimo) ir konstatavo, kad ieškovo nurodoma žala kilo dėl jo paties elgesio neatitikties Lietuvos Respublikoje galiojančiai tvarkai, susijusiai su transportu ir kelių ūkiu.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

17. Ieškovas kasaciniu skundu prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 27 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2022 m. balandžio 15 d. sprendimą bei priimti naują sprendimą – ieškinį patenkinti arba panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 27 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2022 m. balandžio 15 d. sprendimą ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 17.1. Teismai nepagrįstai pripažino perteklinių ieškinio reikalavimų dėl ieškovo pripažinimo automobilio savininku. Nors tokia išvada ir palanki ieškovui, tačiau ji būtų pagrįsta tik tuo atveju, jeigu VĮ „Regitra“ pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu užregistruotų ginčo automobilį ieškovo vardu. Vien sutartis tokio pagrindo nesudaro ir automobilis, VĮ „Regitra“ duomenimis, nuosavybės teise iki šiol priklauso atsakovui, nes jo nuosavybė neišregistruota. Atsakovas neįgyvendino Kelių transporto priemonių registravimo taisyklių, patvirtintų vidaus reikalų ministro 2001 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 260, 76.3 punkte nustatytos pareigos ir per 15 dienų nuo pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo į VĮ „Regitra“ dėl automobilio išregistravimo nesikreipė, to nepadarė iki šiol. Atsakovo tėvas telefoniniu pokalbio metu pasiūlė neteisėtą būdą, t. y., apeinant tarpinį automobilio pirkėją S. B., antrą kartą parduoti tą pačią transporto priemonę, kurią ieškovas įsigijo 2016 m. kovo 13 d. pirkimo–pardavimo sutartimi iš trečiojo asmens S. B. Taigi, vienintelis teisinis pagrindas užregistruoti automobilį ieškovo vardu be atsakovo valios – teismo sprendimas pripažinti ieškovą automobilio savininku. Prieš ieškovui kreipiantis į teismą atsakovas nenorėjo pripažinti ieškovo nuosavybės teisės į automobilį, tai patvirtindamas savo veiksmais (automobilio pagrobimu, atsisakymu jį grąžinti ieškovui, pinigines išpirkos reikalavimu).
 - 17.2. Apeliacinės instancijos teismas nepateikė motyvų dėl apeliacinio skundo argumentų, kuriais ieškovas nesutiko su pirmosios

instancijos teismo išvadomis dėl ieškinio pagrindo ir dalyko. Teismų pripažinimas, kad ieškovas yra automobilio savininkas ir to neva nereikia pripažinti teismo sprendimu, be kita ko, reiškia, kad ieškovui pripažistama teisė reikalauti, jog jo turtas (automobilis) būtų jam grąžintas, tačiau teismai šį ieškinio reikalavimą nepagrįstai atmetė.

- 17.3. Teismai padarė nepagrįstą išvadą, kad reikalavimas grąžinti automobilį pareikštas netinkamam atsakovui. Būtent atsakovas privalo grąžinti automobilį, nes šis yra registruotas jo vardu, atsakovas paėmė (pagrobė) automobilį iš ieškovo gyvenamosios vietos kiemo Vilniuje ir nugabeno jį į savo tėvo (trečiojo asmens) privataus namo kiemą Kaune bei nurodė, kokiomis sąlygomis automobilis gali būti grąžintas. Atsakovas bylos nagrinėjimo metu nurodė, kad paprašė, jog automobilį saugotų tėvas, tačiau automobilis buvo ir liko atsakovo, išvykusio į užsienį, žinioje. Tai patvirtina policijos nustatyta aplinkybė, kad atsakovo telefono numeris po jo išvykimo į užsienį perėjo trečiajam asmeniui J. K., o šis tiek policijos tyrėjams, tiek ieškovui sutiko automobilį grąžinti tik su atsakovo žinia ir su jo nurodytos piniginės išpirkos išreikalavimu. Teismai dėl šios aplinkybės nepasisakė ir jos nevertino, todėl aiškiai pažeidė įrodymų vertinimo taisykles.
- 17.4. Atsakovas atliko neteisėtus veiksmus ir tai patvirtina bylos medžiaga. Atsakovui buvo pateiktos Vilniaus miesto savivaldybės pretenzijos, nes jis, VĮ „Regitra“ duomenimis, buvo automobilio savininku. Atsakovo iniciatyva buvo išlaužta automobilio bagažinė, išbrauta į automobilio saloną (atsakovas neturėjo automobilio raktelių), automobilis buvo pervežtas iš Vilniaus į Kauną ir paliktas saugoti atsakovo tėvo privačioje valdoje. Trečiasis asmuo J. K. buvo tik tarpininkas tarp atsakovo ir ieškovo. Būtent atsakovas siūlė už išpirką išrašyti naujus dokumentus. Prokuroras nutarime nutraukti ikiteisminį tyrimą pažymėjo, kad atsakovas neabejotinai suvokė, jog automobilis, kurį paėmė iš aikštelės, esančios (*duomenys neskelbtini*), nuosavybės teise priklauso ieškovui, tačiau akivaizdu, kad atsakovas neturėjo tikslo jį pasisavinti, o tik vengdamas finansinių sankcijų transportavo iš Vilniaus į Kauną ir sutinka automobilį grąžinti savininkui, tik prašo atlyginti transportavimo išlaidas.
- 17.5. Nors pirmosios instancijos teismas bylos nagrinėjimo metu buvo nurodęs tikslinti ieškinio pagrindą ir dalyką, tiksliai suformuluoti reikalavimus, apibrėžti reiškiamo ieškinio ribas, tačiau teismas nenurodė keisti atsakovo kita tinkama šalimi. Nors pagal kasacinio teismo praktiką teismas privalo išaiškinti šalims teisę pakeisti netinkamą šalį ir išaiškinti šalies nepakeitimo procesinius padarinius, tačiau byloje tai nebuvo padaryta.
- 17.6. Apeliacinės instancijos teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad atsakovas ir trečiasis asmuo J. K. ieškovo teisių nepažeidžia, nes sutinka ieškovui priklausantį automobilį grąžinti ir netgi apie tai ieškovui pranešė. Ši išvada neatitinka bylos faktinių aplinkybių. Tiek ikiteisminio tyrimo, tiek šioje byloje esantys įrodymai rodo, kad automobilį atsakovas sutinka grąžinti tik tuo atveju, jei ieškovas sumokės išpirką. Tačiau ieškovas neturi teisės pareigos ir nesutinka mokėti atsakovui išpirkos už savo automobilio pagrobimą. Nesant atsakovo priešieškinio dėl vienu ar kitu pagrindu reikiamų piniginių reikalavimų, teismai turėjo teisinį pagrindą ir privalėjo ieškovo ieškinį ar bent jau reikalavimą dėl turto išreikalavimo iš svetimo neteisėto valdymo tenkinti.
- 17.7. Teismai selektyviai pasirinko atsakovui palankius argumentus, pripažino juos teisiškai reikšmingais ir neanalizavo teisiškai reikšmingų ieškovo argumentų, kurie galėjo lemti kitokio sprendimo priėmimą.
18. Atsakovas atsiliepime į kasacinį skundą prašo ieškovo kasacinį skundą atmesti ir priteisti atsakovui iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Atsiliepinas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 18.1. Ieškovas nepagrįstai tapatina automobilio nuosavybės teisę ir minėtos nuosavybės teisės išviešinimą, ją įregistruojant viešame registre. Nagrinėjamu atveju ieškovas yra automobilio savininkas, nors Kelių transporto priemonių registre automobilio savininku yra nurodytas atsakovas, ieškovas disponuoja įrodymais, kad automobilį yra nusipirkęs. Taigi, ieškovas nepatiria jokių teisių pažeidimo. Ieškovo byloje nereikš jokių reikalavimų, susijusių su jo teise įregistruoti automobilį, taip pat ieškovas neįrodė savo teiginių, jog šiuo metu dėl atsakovo neveikimo negali įregistruoti automobilio savo vardu. Pirmosios instancijos teismas buvo įpareigojęs ieškovą pateikti įrodymus, kad kreipėsi į VĮ „Regitra“ ir ši institucija atsisakė ieškovo vardu įregistruoti automobilį, tačiau ieškovas tokių įrodymų nepateikė.
- 18.2. Atsakovas į bylą pateikė VĮ „Regitra“ Kauno filialo 2021 m. spalio 1 d. atsakymą, kuriame nurodyta, kad, pagal nuo 2021 m. gegužės 1 d. galiojančias Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų registravimo taisykles, dėl transporto priemonės registravimo į VĮ „Regitra“ pirmasis turi kreiptis transporto priemonės įgijėjas S. B., kuris privalo pateikti transporto priemonės įgijimo deklaraciją (kartu su ja pateikiama ir pirkimo sutartis), įgijėjui bus suteiktas savininko deklaravimo kodas, tuomet pardavėjas per 5 dienų laikotarpį turi patvirtinti transporto priemonės perleidimo deklaraciją jos įgijėjui. Be to, VĮ „Regitra“ rašte nurodė, kad nevykdo atskirai nuo transporto priemonių registravimo (išregistravimo) procedūrų pateiktų pirkimo–pardavimo sutarčių registravimo. Taigi, nors 2016 m. vasario 10 d. ir galiojo kita pirkimo–pardavimo sutarčių registravimo tvarka, tačiau automobilio nuosavybės teisę perregistruoti būtų buvę galima tik kartu atliekant transporto priemonės techninę apžiūrą. Atsakovas negalėjo vienvaldiškai išregistruoti nuosavybės teisių ir techniškai netvarkingą automobilį. Tuo tarpu nuo 2021 m. gegužės 1 d. automobilio perregistravimo procedūrą privalo inicijuoti pirkėjai, t. y. sandorio, kurio šalis yra atsakovas, atveju – trečiasis asmuo S. B., tačiau ieškovas šiam asmeniui jokių reikalavimų nereikia. Taigi, ieškovas yra pasirinkęs netinkamą savo teisių gynbos būdą.
- 18.3. Teismo proceso metu ieškovas ne kartą teigė, neva atsakovas reikalavo iš jo išpirkos už automobilio sugražinimą, tačiau, aiškindamas tokių savo teiginių aplinkybes, ieškovas nurodydavo išimtinai tik trečiojo asmens J. K. veiksmus, nepagrįstai šį asmenį tapatindamas su atsakovu. Ieškovas nepateikė jokių įrodymų, kad atsakovas būtų įgaliojęs trečiąjį asmenį atstovauti jo interesams santykiuose su ieškovu. Priešingai, trečiasis asmuo J. K. asmeniškai priiminėjo sprendimus.
- 18.4. Ieškovas nepagrįstai nurodo, kad atsakovas pagrobė automobilį. Jis tik vykdė Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nurodymą pašalinti nenaudojamą transporto priemonę iš viešosios teritorijos. Automobilį atsakovas gabeno su trečiuoju asmeniu J. K., kuris iki jo perleidimo S. B. buvo teisėtas jo naudotojas. Civilinėje byloje nėra jokių įrodymų, kad trečiasis asmuo sutiko automobilį grąžinti tik su atsakovo leidimu. Byloje yra pateikti trečiojo asmens atsiliepimai į ieškovo siūlymus grąžinti automobilį, kuriuose jis dėsto savo poziciją ginčo klausimu ir nurodo, kad sutinka grąžinti automobilį, jei ieškovas jam įrodys savo nuosavybės teisę.
- 18.5. Ieškovo minimame nutraukiamo ikiteisminiame tyrime nebuvo apklausas nei atsakovas, nei trečiasis asmuo J. K., todėl cituojama prokuroro išvada, jog atsakovas prašo atlyginti transportavimo išlaidas, yra padaryta išimtinai tik iš ieškovo paaiškinimų ikiteisminiame tyrime.
- 18.6. Pagal kasacinio teismo praktiką vindikacinio ieškinio reikalavimas pareiškiamas asmeniui, neteisėtai valdančiam svetimą turtą, t. y. asmeniui, pas kurį šis turtas yra. Nagrinėjamu atveju teismai tinkamai kvalifikavo ginčo santykius, ieškovo ieškinį pripažindami vindikaciniu ir atitinkamai aiškindamiesi, kuris asmuo privalo atsakyti pagal tokio ieškinio reikalavimus. Šiuo aspektu pagrįstos teismų išvados, kad, automobiliui esant trečiojo asmens J. K. kieme, pastarasis asmuo tapo ne tik jo valdytoju *de jure* (VĮ „Regitra“ išviešinta, kad trečiasis asmuo yra šios transporto priemonės naudotojas), bet ir faktiniu valdytoju. Byloje nėra jokių trečiojo asmens patvirtinimo, kad jis sutinka automobilį grąžinti tik leidus atsakovui. Trečiasis asmuo trimis būdais (paštu, elektroniniu pranešimu ir SMS žinute) pranešė ieškovui ir jo atstovui apie galimybę pasiimti ginčo automobilį, tačiau jokių atsakymų iš ieškovo ir jo atsakovo negavo. Trečiasis asmuo prašo jį informuoti, kada ieškovas ketina atvykti pasiimti trečiojo asmens saugomą automobilį.
- 18.7. Ieškovas kasaciniame skunde jokių argumentų dėl atsakovui taikytinos civilinės atsakomybės nebereikia, nors prašo panaikinti teismų procesinius sprendimus visa apimtimi. Nagrinėjamu atveju neegzistuoja joks viešasis interesas, kurio pagrindu būtų galima peržengti

kasacinio skundo ribas. Todėl teismų sprendimų dalys dėl ieškovo reikalavimų priteisti iš atsakovo 1920 Eur turatinės ir 200 Eur neturatinės žalos atlyginimo paliktinos galioti, nes kasaciniame skunde dėl šių teismų išvadų nepasisakyta, jos neapskųstos.

19. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2023 m. kovo 27 d. nutartimi Nr. DOK-1572 trečiojo asmens J. K. atsiliepimą į kasacinį skundą, kaip nesurašytą ir nepasirašytą advokato, buvo atsisakyti priimti.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl kasacinės bylos nagrinėjimo ribų

20. Pagal civiliniame procese galiojantį dispozityvumo principą teismo nagrinėjimo dalyko nustatymas yra ginčo šalių, o ne teismo pareiga, teismas nagrinėja ginčą neperžengdamas ginčo šalių nustatytų ribų. Bendroji taisyklė, apibrėžianti kasacinės bylos nagrinėjimo ribas, įtvirtinta CPK 353 straipsnio 1 dalyje, yra ta, kad kasacinis teismas patikrina apskųstus procesinius sprendimus teisės taikymo aspektu, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, ir yra saistomas bylą nagrinėjusių teismų nustatytų aplinkybių. Kasacinis teismas turi teisę peržengti kasacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 353 straipsnio 2 dalis). Toks bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų (ir kartu kasacinio proceso paskirties) apibrėžimas reiškia, kad kasacinis teismas sprendžia išimtinai teisės klausimus, be to, tik tokius, kurie tiesiogiai iškelti kasaciniame skunde (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. balandžio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-106-969/2023, 22 punktas).
21. CPK 341 straipsnyje įtvirtintas draudimas kasacine tvarka peržiūrėti pirmosios instancijos teismo sprendimus ir nutartis, kurios nebuvo peržiūrėtos apeliacine tvarka. Ši nuostata aiškintina kartu su CPK 340 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią kasacijos objektas yra apeliacinės instancijos teismo sprendimas ar nutartis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gruodžio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-624/2006). Taigi, pagal CPK 341 straipsnio 1 dalį kasacija nėra galima nesant kasacijos objekto – apeliacinės instancijos teismo sprendimo ar nutarties. Nurodytas draudimas galioja ir dėl sprendimo (nutarties) dalies, dėl kurios nebuvo paduota apeliacinio skundo ir kuri nebuvo peržiūrėta apeliacinės instancijos teismo *ex officio* (pagal pareigas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-156-701/2016, 43 punktas; 2022 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-224-823/2022, 32 punktas).
22. Atvejai, kai kasaciniame skunde dėstomi argumentai, kurie nebuvo apeliacijos dalykas byloje, reiškia, jog tokių argumentų iškėlimas ne laiku, neatsižvelgiant į proceso eigą, suponuoja CPK 7 straipsnyje įtvirtinto proceso koncentracijos ir ekonomiškumo principo pažeidimą, klausimo neįskėlus ir neišnagrinėjus apeliacine tvarka, kasacija dėl jo negalima (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-109-421/2016, 33 punktas; 2017 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-192-684/2017, 15 punktas).
23. Ieškovas kasacinį skundą, be kita ko, grindžia teismų padarytais proceso teisės normų, reglamentuojančių netinkamos šalies pakeitimą tinkama, pažeidiniais bei nukrypimu nuo šiuo klausimu suformuotos kasacinio teismo praktikos. Tačiau teisėjų kolegija pažymi, kad apeliacinės instancijos teismui pateiktame ieškovo apeliaciniame skunde šiais argumentais nebuvo remiamasi, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumas šiuo aspektu apeliacinės instancijos teismo nebuvo įvertintas. Priešingai, ieškovas, suprasdamas, kad ginčo transporto priemonė yra ne atsakovo, o jo tėvo trečiojo asmens J. K. žinioje, apeliaciniame skunde įrodinėjo, jog ieškinys pareikštas tinkamam atsakovui. Tai reiškia, kad šiuo aspektu bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka dalyką sudarė tik atsakovo tinkamumo atsakyti pagal ieškovo pareikštą vindikacinį ieškinį klausimas, bet ne netinkamos šalies pakeitimo tinkama instituto taikymas. Be to, byloje nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas ne kartą siūlė ieškovui tikslinti ieškinio pagrindą ir dalyką, tiksliai suformuluoti reikalavimus, apibrėžti reiškiamo ieškinio ribas. Tačiau ieškovas visus ieškinio reikalavimus pareiškė būtent atsakovui.
24. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju netinkamos šalies pakeitimo tinkama instituto taikymas nebuvo apeliacine tvarka nagrinėtos bylos dalykas, todėl teisėjų kolegija dėl šių kasacinio skundo argumentų plačiau nepasisako (CPK 341 straipsnis). Toliau teisėjų kolegija pasisakys dėl ieškovo kasaciniame skunde nurodytų teisės taikymo ir aiškinimo klausimų, susijusių su ieškovo reikalavimo pripažinti jį automobilio savininku kvalifikavimu.

Dėl

reikalavimo pripažinti ieškovą ginčo automobilio savininku kvalifikavimo

25. Kasaciniame skunde ieškovas nurodo, kad teismai netinkamai kvalifikavo jo ieškinio reikalavimą pripažinti ieškovą ginčo automobilio savininku kaip reikalavimą nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą. Ieškovo argumentų visuma sudaro pagrindą padaryti išvadą, jog šį ieškinio reikalavimą jis pareiškė tuo tikslu, kad ginčo transporto priemonė būtų įregistruota ieškovo vardu viešame registre.
26. Nuosavybės teisės įgijimo pagrindai reglamentuojami CK 4.47 straipsnyje. Pirkimo–pardavimo sutartis, kaip sandoris, yra vienas iš nuosavybės teisės įgijimo pagrindų (CK 4.47 straipsnio 1 dalis). Šia sutartimi pardavėjas įsipareigoja perduoti daiktą pirkėjui nuosavybės ar patikėjimo teise, o pirkėjas – priimti daiktą ir sumokėti už jį nustatytą kainą (CK 6.305 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis CK 4.49 straipsnio 1 dalimi, daikto įgijėjas nuosavybės teise į daiktą įgyja nuo jo perdavimo momento, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato ko kita. Įstatymuose neišvartinta atskirų nuostatų dėl transporto priemonės nuosavybės teisės įgijimo momento. Perduoti daiktą pagal pirkimo–pardavimo sutartį yra viena iš pardavėjo pareigų (CK 6.317 straipsnis). Tinkamai įvykdžius šią prievolę, pirkėjui pereina nuosavybės teisė į pirkimo–pardavimo sutarties objektą.
27. CK 1.75 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad įstatymas gali nustatyti privalomą tam tikrų sandorių teisinę registraciją. Tokios registracijos tikslas – išviešinti sandorio sudarymo faktą tretiesiems asmenims. Nesilaikius įstatymo nustatyto reikalavimo įregistruoti sandorį, šalims sandoris galioja, tačiau jo sudarymo fakto šalys negali panaudoti prieš trečiuosius asmenis ir įrodinėti savo teisių prieš trečiuosius asmenis remdamosi kitais įrodymais, pvz., liudytojų parodymais ir pan. (CK 1.75 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-495/2010).
28. Perleidus nuosavybę pirkėjas įgyja galimybę valdyti daiktą nuosavybės teise, t. y. elgtis su juo kaip su savo, nepriklausomai nuo pardavėjo valios (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. vasario 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-54/2011). Spręsdamas dėl automobilio pirkimo–pardavimo sutarties ir nuosavybės perleidimo fakto teisinės registracijos, kasacinis teismas yra pateikęs tokį išaiškinimą, kad įstatymas

gali nustatyti privalomą tam tikrų sandorių teisinę registraciją; tokiu atveju neįregistruosios sandorio šalys negali panaudoti sandorio fakto prieš trečiuosius asmenis (CK 1.75 straipsnio 1, 2 dalys). Viešame registre registruojami nekilnojamieji daiktai ir pagal prigimtį kilnojamieji daiktai, kurie yra suformuoti įstatymo nustatyta tvarka ir kurių įsigijimo ir perdavimo pagrindų registravimą nustato teisės aktai; viešame registre taip pat registruojami teisių į tokius daiktus suvaržymai, daiktinės teisės, o įstatymų nustatytais atvejais ir juridiniai faktai, tarp jų sandoriai ir sprendimai, kuriais keičiamas registruojamo daikto teisinis statusas ar iš esmės keičiamos jo valdymo, naudojimo ir disponavimo juo galimybės (CK 4.253 straipsnis, 4.254 straipsnio 1 punktas). Teismas nurodė, kad tik įstatyme, bet ne poįstatyminiame akte, gali būti nustatyta privaloma tam tikrų sandorių teisinė registracija; įstatyme nenustatyta privalomo automobilio pirkimo–pardavimo sutarties registravimo; registruojama atitinkama transporto priemonė, bet ne jos įsigijimo pagrindas, taigi ir pirkimo–pardavimo sutartis; pasikeitus transporto priemonės valdytojui, transporto priemonė nėra iš naujo registruojama, bet tik pakeičiami registracijos duomenys, vietoj senojo valdytojo (savininko) įrašomas naujasis; registravimo duomenų keitimas nėra tapatus automobilio savininkų pasikeitimui; savininkai pasikeičia jų tarpusavio sudarytos sutarties, bet ne registracijos pagrindu; automobilio pirkimo–pardavimo sutartis yra nuosavybės teisės įgijimo pagrindas (CK 4.47 straipsnio 1 punktas, 6.305 straipsnio 1 dalis); automobilio įregistravimas nėra nuosavybės teisės atsiradimo pagrindas, dėl to netaikytinos CK 1.75 straipsnio 2 dalies nuostatos, kad neįregistruosios sandorio šalys negali panaudoti sandorio fakto prieš trečiuosius asmenis ir įrodinėti savo teisių prieš trečiuosius asmenis, remdamosi kitais įrodymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-13/2015; 2018 m. balandžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-157-421/2018, 29 punktas).

29. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad sprendžiant ginčus tuo atveju, kai asmuo, kurio vardu registre yra įregistruotas automobilis, įrodo, jog jį yra pardavęs, tai tokio automobilio savininkas yra jį pirkęs asmuo, nepriklausomai nuo to, ar šis asmuo jį įregistravo registre. Pirkimo–pardavimo sutarties sudarymas, kartu ir savininko pasikeitimas yra įrodinėjamas ne automobilio registravimo faktu, bet kitais įrodymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-280/2013 ir kt.).
30. Nagrinėjamu atvejuteismui byloje nustatė, kad atsakovas turi jo nuosavybės teises patvirtinančius transporto priemonės įsigijimo dokumentus, t. y. ginčo transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį. Taigi darytina išvada, kad ieškovas įgijo nuosavybės teise ginčo transporto priemonę nuo jos perdavimo ieškovui momento (CK 4.49 straipsnio 1 dalis), todėl nėra pagrindo papildomai spręsti dėl šios teisės pripažinimo teismine tvarka.
31. Pažymėtina, kad juridiniai faktai – tai įvairūs įvykiai, asmenų veiksmai ar neveikimas, taip pat kitos aplinkybės, kurių pagrindu atsiranda, pasikeičia ar nutrūksta tam tikri teisiniai santykiai ir atitinkamai atsiranda, pasikeičia ar baigiasi subjektinės teisės ar pareigos. Tais atvejais, kai juridiniai faktai nėra akivaizdūs arba nėra juos patvirtinančių dokumentų, asmuo negali įgyti atitinkamų subjektyvių teisių arba įgyvendinti jau esamos subjektinės teisės. Dėl to įstatymas nustato galimybę suinteresuotam asmeniui kreiptis į teismą su prašymu nustatyti faktą (CPK 444, 445 straipsniai).
32. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad kai nėra bent vienos iš nurodytų aplinkybių, klausimas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo nenagrinėtinas teisme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. balandžio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-111/2006).
33. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, teisėjų kolegija konstatuoja, jog teismai pagrįstai civilinės bylos dalį pagal ieškovo ieškinio reikalavimą pripažinti jį transporto priemonės savininku nutraukė kaip nenagrinėtiną teisme civilinio proceso tvarka, nes ieškovas turi dokumentus, patvirtinančius juridinį faktą – ieškovo nuosavybės teisę į ginčo transporto priemonę. Vien tai, kad ieškovas šį ieškinio reikalavimą pareiškė siekdamas, kad ginčo transporto priemonė būtų įregistruota jo vardu viešame registre, nesudaro pagrindo priešingai išvadai.
34. CPK 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Pasisakydamas dėl teisės į teisminę gynybą įgyvendinimo procesinių aspektų, kasacinis teismas yra nurodęs, kad CPK 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas teisminės gynybos prieinamumo principas tiesiogiai susijęs su CPK 13 straipsnyje įtvirtintu dispozityvumo principu, kuris reiškia, kad asmuo, manantis, jog jo teisės pažeistos, tik pats sprendžia, ar ginti pažeistą teisę ir kokią pažeistų teisių gynimo būdą pasirinkti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. lapkričio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-474/2009; 2009 m. gruodžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-470/2009). Taigi teisės kreiptis į teismą apribojimas galimas tik įstatymu ar įstatymo pagrindu priimtu teismo sprendimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-199/2011).
35. CK 1.137 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta asmens teisė savo nuožiūra laisvai naudotis civilinėmis teisėmis, tarp jų ir teise į gynybą. Laisvas teisės į pažeistų civilinių teisių gynybą įgyvendinimas reiškia ir gynybos būdų pasirinkimą. Vis dėlto ši asmens teisė nėra absoliuti. CK 1.138 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas, neviršydamas savo kompetencijos, šiame straipsnyje nurodytais ir kitais įstatymų nustatytais būdais. Toks teisinis reglamentavimas suponuoja bylą nagrinėjančio teismo pareigą įvertinti, ar ieškovo pasirinktas teisių gynybos būdas atitinka įstatyme įtvirtintą reglamentavimą, be kita ko, ar toks būdas gali būti taikomas konkretais teisių pažeidimo atveju, ar egzistuoja alternatyvūs teisių gynybos būdai, ar įstatyme neįtvirtinta konkretais teisių gynybos būdo taikymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-64-421/2022, 30 punktas). Teismas negali keisti ieškinyje nurodytų teisių gynimo būdų, nes privalo užtikrinti proceso šalių lygiateisiškumą (CPK 17 straipsnis), išskyrus atvejus, kai reikia apginti viešąjį interesą (CPK 49, 320, 353 straipsniai).
36. Ieškovas ieškinyje nepareiškė atsakovui ar trečiajam asmeniui reikalavimų dėl įpareigojimo atlikti būtinus veiksmus, susijusius su transporto priemonės perregistravimu ieškovo vardu viešame registre. Be to, byloje nenustatyta, kad nurodyti asmenys vengtų tokius veiksmus atlikti ir taip galimai pažeistų ieškovo teises ar teisėtus interesus. Nagrinėjamu atveju ieškovas atsakovui pareiškė vindikacinį ieškinį, siekdamas išreikalauti ginčo transporto priemonę iš atsakovo. Tačiau byloje neįrodžius vienos iš būtinųjų šio ieškinio tenkinimo sąlygų – išreikalaujamo daikto buvimo pas atsakovą, teisėjų kolegijos vertinimu, teismai neturėjo jokio teisinio pagrindo byloje priimti kitokius sprendimus.
37. Apibendrinama pirmiau nurodytus argumentus ir išvadas teisėjų kolegija konstatuoja, kad kasacinio skundo argumentai neteikia pagrindo panaikinti ar pakeisti skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį, todėl ji paliktina nepakeista, o kasacinis skundas atmestinas visa apimtimi (CPK 346 straipsnis, 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas ir 3 dalis).
38. Kiti kasacinio skundo argumentai vertintini kaip neturintys įtakos skundžiamų teismų procesinių sprendimų teisėtumui ir vienodos teismų praktikos formavimui, todėl teisėjų kolegija dėl jų nepasisako.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

39. CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal CPK 98 straipsnio 1, 2 dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iki esmės pabaigos; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.

40. Ieškovo kasacinio skundo netenkinus, konstatuotina, kad ieškovas neįgijo teisės į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (CPK 93 straipsnio 1 dalis). Tačiau tokią teisę turi atsakovas, kuris prašo priteisti 800 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Prašomas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimas neviršija teisingumo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1R-77 ir Lietuvos advokatūros advokatų tarybos pirmininko 2015 m. kovo 16 d. raštu Nr. 141 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalių dydžių 7, 8.14 punktuose nurodyto dydžio. Bylinėjimosi išlaidų realumą, pagrįstumą pagrindžiantys dokumentai teismui pateikti. Atsižvelgiant į tai, atsakovui iš ieškovo priteistinas bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimas.
41. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. birželio 27 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje patirta 13,23 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu. Šių išlaidų atlyginimas valstybės naudai priteistinas iš ieškovo (CPK 96 straipsnio 2 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 360 straipsniu, 362 straipsniu,

n u t a r i a :

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 27 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš ieškovo D. S. (*duomenys neskelbtini*) atsakovui D. K. (*duomenys neskelbtini*) 800 (aštuonis šimtus) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimo.

Priteisti iš ieškovo D. S. (*duomenys neskelbtini*) valstybės naudai 13,23 Eur (tryliką Eur 23 ct) su procesinių dokumentų įteikimu susijusių išlaidų atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Danguolė Bublienė

Egidija Tamošiūnienė

Agnė Tikniūtė